

Stockholm den 13 december 2024

R-2024/1864

Till Justitiedepartementet

Ju2020/09

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 13 september 2024 beretts tillfälle att avge yttrande över Trygghetsberedningens slutbetänkande Vågar till ett tryggare samhälle – Åtgärder för att motverka återfall i brott (SOU 2024:54).

Sammanfattning

Advokatsamfundet, som hänvisar till sina yttranden över tidigare delbetänkanden,¹ har ingen erinran mot kommitténs bedömningar och förslag. Följande synpunkter kan emellertid lämnas.

Synpunkter

Kriminalvården har under relativt lång tid varit hårt pressat av det ökade antalet intagna i häkten och anstalter. Det kan även konstateras att det under flera år har funnits brister i Kriminalvårdens återfallsförebyggande arbete.² Advokatsamfundet är mot den bakgrunden tveksamma till om Kriminalvården har förmåga att arbeta med de nuvarande återfallsförebyggande åtgärderna i högre utsträckning än vad de gör i nuläget. Detta gäller än mer med hänsyn till de omfattande straffskärpningar m.m. som förväntas leda till ännu fler intagna och längre anstaltsvistelser under kommande år.

¹ Se Advokatsamfundets remissyttrande den 1 april 2022 över Trygghetsberedningens första delbetänkande, Vågar till ett tryggare samhälle (SOU 2021:85) och Advokatsamfundets remissyttrande den 27 april 2023 över Trygghetsberedningens andra delbetänkande, Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67).

² Se Riksrevisionens rapporter RiR 2015:4 och RiR 2024:13.

Det finns således ett sedan lång tid eftersatt behov av att öka både effektiviteten och omfattningen i de återfallsförebyggande insatserna. Advokatsamfundet efterfrågar en bredare analys av Kriminalvårdens utmaningar under de kommande åren i fråga om att möta behovet av återfallsförebyggande insatser.

Advokatsamfundet vill även understryka betydelsen som Kriminalvårdens arbete med de intagnas prosociala kontakter har för att förebygga återfall i brott. Härvid är det centralt att intagna har reella möjligheter att upprätthålla kontakten med anhöriga under en anstaltsvistelse. Det har flera gånger uppmärksammats att möjligheten till bl.a. besök, har begränsats på grund av platsbrist på anstalter och häkten.³ Familjekontakternas betydelse för att förebygga återfall lyfts förvisso fram i betänkandet som en starkt skyddande faktor.⁴ Det saknas dock en analys av hur Kriminalvården på ett bättre sätt kan tillgodose dessa kontakter för intagna. Särskilt önskvärt vore överväganden kring eventuellt utökade möjligheter till besöks- och telefontillstånd för intagna. Det ska särskilt framhållas att en god kontakt med anhöriga dels motverkar återfall, dels kan medföra att intagna kan få stöd och hjälp av personer i deras närhet, utan att myndigheters resurser tas i anspråk. Att främja intagnas familjekontakter torde således vara en effektiv insats i det återfallsförebyggande arbetet och en analys av hur dessa ska främjas inom ramen för anstaltsvistelser saknas i betänkandet.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander

³ Se bl.a. JO:s utredning 1037-2023 av den 7 maj 2024.

⁴ Se betänkandet bl.a. s. 62 och 186 f.